

Інститут обдарованої
дитини
НАПН України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Творчість»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»
Спеціалізація / освітньо-наукова програма	«Освіта та розвиток обдарованої особистості»
Компонент освітньо-наукової програми	Нормативна дисципліна
Курс/Семестр	3 курс / 5 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	2 кредити
Вид занять	Лекції – 14, семінарські заняття – 6, самостійна робота – 40
Мова викладання	Українська
Форми поточного та підсумкового контролю	Порівняльний аналіз дизайну навчальної продукції і освітніх середовищ для обдарованих осіб, науковий реферат, виступ на семінарах та конференціях, підготовка наукових звітів, іспит.
Викладач	Тименко Володимир Петрович, доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу діагностики обдарованості E-mail: tymenkovp@gmail.com; 0672705866 (viber)
Консультації	за запитом здобувачів
Анотація дисципліни	<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є творчий потенціал і творча діяльність у майбутніх докторів філософії галузі освіти, що навчаються за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» та спеціалізацією «Освіта та розвиток обдарованої особистості».</p> <p>Пріоритетною розглядається здатність аспірантів до виявлення і педагогічної підтримки творчої обдарованості, до самопізнання і самодіагностики рівнів зрілості творчого потенціалу осіб різного віку.</p> <p>Лекційні і семінарські заняття та самостійна робота зорієнтовані на досягнення адекватного розуміння аспірантами сучасних <i>теоретичних засад</i> психології і педагогіки творчості осіб різного віку; застосування сукупності необхідних і достатніх методів психологічної і педагогічної самодіагностики творчого потенціалу.</p>
Мета викладання дисципліни	Розвивати в аспірантів здатність створювати педагогічно і психологічно доцільні умови для наукових досліджень творчого потенціалу осіб різного віку, що виявляється в нестандартному світосприйманні, креативному дизайн-мисленні (проектному, конструктивному мисленні).

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Здатність демонструвати поглиблені знання психології і педагогіки творчості з урахуванням вибраної спеціалізації освітньо-наукової програми.</p> <p>Адекватне розуміння аспірантами сучасних теоретичних засад психології і педагогіки творчості осіб різного віку та здатність оцінювати доцільність та можливість застосування нових методів і технологій дослідження психології і педагогіки творчих здібностей осіб різного віку.</p> <p>Здатність аспірантів до виявлення і реалізації власного творчого творчості, до самопізнання і самодіагностики рівнів творчої зрілості та застосування такої здатності у дослідженнях проблеми розвитку творчого потенціалу в осіб різного віку.</p> <p>Педагогічна майстерність у застосуванні сукупності необхідних і достатніх методів психологічної і педагогічної самодіагностики творчого потенціалу; виконання проєктивних методів для вправлення в інтерпретації їх результатів.</p>				
<p>Набуті компетентності</p>	<p>Загальні компетентності:</p> <p>Здатність до саморозвитку і самовдосконалення протягом життя, наполегливість у досягненні мети (здатність генерувати нові ідеї (креативність), застосовувати вміння аналітичної експериментальної та асоціативної творчої роботи в генеруванні принципово нових проєктних ідей і, зокрема, спроможність використовувати теоретичні положення дисципліни у проєктуванні і подальшій професійній діяльності).</p> <p>Критичний аналіз, оцінка і синтез нових ідей, ініціювання оригінальних дослідницьких комплексних освітніх проєктів.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>Знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ у галузі освіти обдарованих.</p> <p>Здатність розробляти та реалізовувати освітні проєкти, у тому числі власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання в галузі освіти обдарованих.</p>				
<p>Структура навчальної дисципліни</p>	<p>Назви тем</p>	<p>Кількість годин</p>			
		<p>усього</p>	<p>усього</p>		
			<p>лекції</p>	<p>семіна рські</p>	<p>самостійна робота</p>
<p>Тема 1. Діяльність творча і нетворча. Теорії творчості Х. Гарднера, Т. Бюзена (презентація за вибором). Проблемне поле і методологія досліджень (самостійно).</p>		<p>6</p>	<p>1</p>		<p>6</p>
<p>Тема 2. Психологія творчої діяльності.</p>		<p>6</p>	<p>1</p>	<p>2</p>	
<p>Тема 3. Характеристика творчого процесу. Структура і зміст творчого процесу (самостійно).</p>		<p>6</p>	<p>1</p>		<p>4</p>
<p>Тема 4. Підсвідомість і творчість. Кольоровий тест Люшера в техніці «монотипія» (самостійно).</p>		<p>6</p>	<p>1</p>		<p>4</p>

	Тема 5. Уява і фантазія у творчості.	6	1		
	Тема 6. Творчість та емоції. Теорії творчості Д. Гоулмана, А. Льїна, А. Менегетті, Р. Штайнера, В. Клименка (презентація за вибором).	6	1		6
	Тема 7. Творчий потенціал людини. Творчий потенціал особистості (самостійно). Розвиток компонентів творчого потенціалу (самостійно). Діагностика творчого потенціалу (самостійно).	6	1		12
	Тема 8. Креативність як інтегральна творча здібність.	6	1	2	
	Тема 9. Від творчих здібностей і обдарованості до творчих особистостей (креативів). Теорії творчості Т. Вендта, Р. Стернберга (презентація за вибором).	6	1		8
	Тема 10. Природний і цілеспрямований розвиток творчого потенціалу.	6	1	2	
	Всього годин	60	10	6	40
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Діяльність творча і нетворча. Теорії творчості. Тема 2. Психологія творчої діяльності. Тема 3. Характеристика творчого процесу. Тема 4. Підсвідомість і творчість. Тема 5. Уява і фантазія у творчості. Тема 6. Творчість та емоції. Тема 7. Творчий потенціал людини. Тема 8. Креативність як інтегральна творча здібність. Тема 9. Від творчих здібностей і обдарованості до творчих особистостей (креативів). Тема 10. Природний і цілеспрямований розвиток творчого потенціалу.</p>				
Контроль і оцінювання результатів навчання	<p style="text-align: center;">Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання</p> <p>Принцип самооцінювання. <i>Критерії самооцінювання самостійної роботи (10 балів):</i> обґрунтування актуальності, формулювання мети і завдань дослідження; виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності; Доказовість висновків та власної позиції, науково обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання проблеми в умовах вітчизняної системи освіти, визначення перспектив дослідження; Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (якщо вони є); Розробка і захист наукового проекту у програмі PowerPoint (презентація). <i>Критерії самооцінювання якості вивчення тем:</i> доповіді з опрацьованими темами занять: запитання до тексту доповідей 1-5, ілюстрування текстів доповідей (30 балів); адекватність самодіагностики творчої обдарованості за популярними тестами: всі</p>				

	запропоновані тести, половина або менше половини (відповідно 30, 20, 10 балів); результативність самодіагностики за монотипією і тестом Люшера (30 балів).
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p align="center">Політика щодо академічної доброчесності</p> <p>Самостійна робота одноосібно обирається і містить оригінальні міркування. Відсутність плагіату у результатах навчання. Результати навчання з наявністю плагіату не зараховуються. Дотримання положення про академічну доброчесність в ІОД НАПН України.</p> <p align="center">Політика щодо відвідування занять</p> <p>Поєднання очної і дистанційної форм навчання. Дотримання розкладу занять та графіків рубіжного контролю й атестації.</p> <p align="center">Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання</p> <p>Поточний, рубіжний контроль і атестація (залік) згідно положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, а також з урахуванням тимчасового порядку організації та проведення заліково-екзаменаційної сесії і атестації здобувачів вищої освіти в ІОД НАПН України.</p> <p>Доповіді-презентації з опрацьованими темами занять є умовами рубіжного контролю навчальних досягнень. Підсумкова оцінка визначається як сума оцінених результатів навчання протягом семестру плюс оцінка залікова.</p> <p>У разі порушення термінів і графіків занять без поважних причин можливий недопуск аспіранта до складання заліку. Перездача – протягом першого тижня.</p> <p align="center">Політика щодо правил поведінки на заняттях</p> <p>Присутність та інформаційна активність на заняттях. Враховується ставлення аспірантів до участі у розробленні колективного посібника з дисципліни, що є результатом застосування у навчальному процесі <i>колоквіуму</i> як форми і <i>фасилітації</i> як методу колективного проектування навчальної продукції. Навчальне проектування (педагогічний дизайн) зорієнтовано на формування <i>здатності аспірантів</i> до самооцінювання і взаємооцінювання навчальних досягнень з дисципліни.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p align="center">Рекомендована література</p> <p align="center">Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гарднер Г. Структура розуму: теорія множинного інтелекту / Г. Гарднер. – М.: ООО «І.Д. Вільяс, 2007. – 512 с. 2. Практическая психология в тестах или как научиться понимать себя и других. – М.: АСТ-ПРЕСС, 2000. – 376 с. 3. Тищенко В.П. Практичний інтелект учнівської молоді: діагностика обдарованості: монографія / В.П. Тищенко. – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2018. – 117 с. 4. Тищенко В.П. Методика діагностики практичного інтелекту учнівської молоді: методичний посібник / В.П. Тищенко, А.В. Малиношевська, М. Ю. Мельник, О.Г. Грицан – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – 156 с. 5. Тищенко В.П. Ігродизайн обдарованої дитини: визрівання емоцій і почуттів особистості: Монографія / В.П.Тищенко, О.М.Коберник, Т.О.Шевчук. - К.: Вид-во ІОД, 2009. – 250 с. 6. Тищенко В.П. Методичні основи діагностики інтелектуальної обдарованості: Монографія / В.П.Тищенко, В.У. Кузьменко, О.В. Яковина– К.: Інформаційні системи, 2009. – 110 с. 7. Тищенко В.П. Початкова дизайн-освіта: готовність учителя до

художньої праці з обдарованими учнями: Монографія / В.П.Тименко, А.М.Король, Г.Л. Ліщинська-Кравець, Л.В.Оршанський, В.М. Сирота–К.:ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – 209 с.

8. Тименко В.П., Єніна Л.Л., Савченко Л.М., Миронова Л.В., Ємець В.В. Дизайн-освіта: первинна діагностика обдарованості : метод. посібн. – К.: ТОВ “Інформаційні системи”, 2011.

9. Кузьменко В.У., Тименко В.П., Яковина А.В., Вдовченко З.В. Методики діагностики інтелектуальної обдарованості осіб віком 3–6, 7–10, 11–14, 15–18 років : науково-методичний посібник. – К.: Інформаційні системи, 2009.

10. Тименко В.П. Методичні засади діагностики естетичної обдарованості дітей та молоді: монографія / Н.Аніщенко, Н.Бельська, В.Кузьменко, Е.Помиткін. – <http://biblos.iod.gov.ua/> (Електронна бібліотека Інституту обдарованої дитини НАПН України).

11. Киричук В. О., Прашко О. В. та ін.; за заг. ред. В. О. Киричука. Проектування та психолого-педагогічний супровід розвитку обдарованості : монографія. – К.: Інформаційні системи, 2012.

12. Пашнев Б.К. Психодіагностика обдарованості. – Харків: Вид.група «Основа»: «Тріада+», 2007. – 376 с.

13. Фурман А.В. Психодіагностика інтелекту в системі диференціації навчання: Кн. для вчителя.- К.: Освіта, 1993. -224 с.

14. Румянцева Е.А. Формирование у будущих учителей коммуникативных учений на основе теории информационного метаболизма: Автореф. Канд. Дис.-Кострома, 1996.

Додаткова:

1. Чепурний Г.А, Мнемотехніка: технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти / Г.А. Чепурний. – Тернопіль: Мандрівець, 2013.–152 с.

2. Хулиа Кото. Японские тесты: 60 способов узнать себя и других / ХулиаКото; перев. с испанского Н. Врублевской. – М.: ЗАО Центрполиграф, 2008.-219 с.

3. Тименко В.П. Підготовка учителя початкових класів до музично-творчого розвитку учнів: Монографія / В.П.Тименко, Н.В.Аніщенко, З.М. Сирота– К.: Інформаційні системи, 2010. – 186 с.

Інформаційні ресурси

1. Irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...(Педагогічна діагностика обдарованості у процесі дизайн-діяльності);

2. Ecoppsy.com.ua/index.php/laboratoriia/spivrobotnyky/27-vernik-o-l (Екологічна психологія в Україні).